

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Типова освітня програма: освітні компоненти, можливості, очікувані результати

Нова українська школа – це ключова реформа сучасної шкільної освіти. Головна мета – створити школу, в якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті.

Продовженням реформи Нової української школи стало затвердження Кабінетом Міністрів України Державного стандарту базової середньої освіти (постанова від 30.09.2020 № 898).

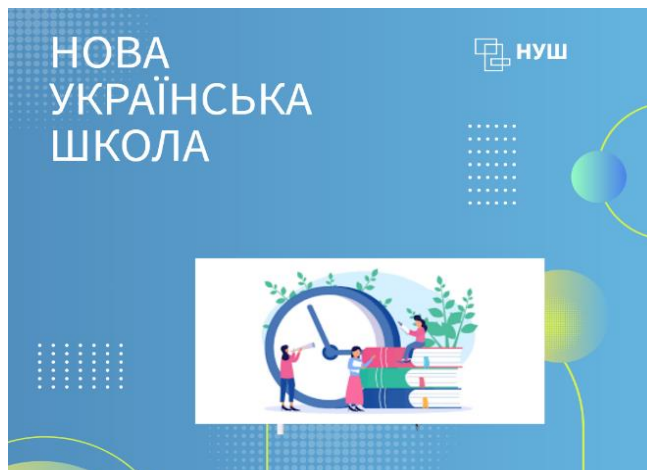
Стандарт продовжує ідеї компетентнісного підходу в освіті, ґрунтується на засадах вироблення цілісного бачення навчального поступу дитини та наданні більшої академічної свободи закладам освіти та вчителю.

На основі Держстандарту розробляються типова освітня програма (державний рівень), модельні навчальні програми (авторські колективи із затвердженням державою) та навчальні програми (розробляють вчителі).

Типова освітня програма – документ, що містить комплекс освітніх компонентів, які забезпечують досягнення учнями результатів навчання, визначених державним стандартом (стандартом спеціалізованої освіти) для відповідного рівня повної загальної середньої освіти, що затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки (для закладів спеціалізованої освіти – центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать відповідні заклади спеціалізованої освіти).

Типова освітня програма окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладами загальної середньої освіти та використання ними в освітній діяльності освітніх програм на кожному циклі базової середньої освіти.

Лариса Кононенко, старший викладач кафедри освітньої політики КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Вероніка Хабаиш, методист науково-методичної лабораторії природничо-математичної освіти кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Посилання на ресурс:

<https://nus.org.ua/>

В умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти за новою Типовою освітньою програмою здійснюється впровадження декількох курсів Соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

Адаптаційний цикл:

5-6 класи

Цикл базового предметного навчання:

7-9 класи

Модуль 2. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

Типова освітня програма Загальний обсяг навчального навантаження: визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за [освітньою програмою базової середньої освіти](#)
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між [освітніми галузями](#) за роками навчання

Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1,5	1	3
	на рік	52,5	35	105

Типова освітня програма включає:

- варіанти [типових навчальних планів](#)
- [перелік модельних навчальних програм](#)
- рекомендовані форми організації освітнього процесу
- [опис інструментарію оцінювання](#)

Типовий навчальний план для 5-9 класів:

Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1,5	1	0,5
	Етика* / Культура добросусідства* / Інші курси морального спрямування*	0,5	0,5	-	-	-
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	0,5	1

*до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти включається один з цих предметів або вони можуть вивчатись в рамках інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»

[Освітня програма закладу освіти](#) – документ, що містить комплекс освітніх компонентів, спланованих та організованих закладом освіти для досягнення учнями визначених цією програмою очікуваних результатів навчання, який розробляється і затверджується відповідно до [Закону України «Про повну загальну середню освіту», 2020](#).

Для реалізації [мети повної загальної середньої освіти](#), а також належної організації освітнього процесу кожен заклад освіти розробляє та використовує в освітній діяльності освітню програму. Вона може бути розроблена окремо для кожного рівня (циклу) повної загальної середньої освіти або ж бути наскрізною, розробленою для декількох рівнів освіти. Відповідне рішення приймає педагогічна рада закладу освіти.

Посилання на ресурс: <https://sqe.gov.ua/divalnist/osvitni-programi/>

Посилання на ресурс: <https://cutt.ly/6VUErXh>

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Освітня програма закладу освіти повинна бути розроблена на основі Типової освітньої програми та має:

- відповідати структурі [типової освітньої програми](#)
- визначати загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) та його розподіл між освітніми галузями за роками навчання
- містити навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин
- містити перелік модельних навчальних програм
- опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання

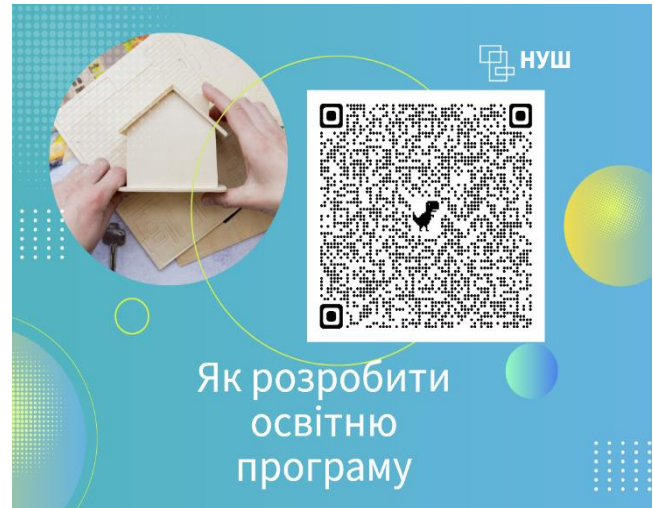
Модельні та навчальні програми освітньої галузі: компетентнісний потенціал

Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи).

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельна навчальна програма:

- ґрунтується на визначених стандартом [ціннісних орієнтирах](#)

Посилання на ресурс:

<https://cutt.ly/kVUdN0U>

Посилання на ресурс:

<http://surl.li/aacbo>

Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)

- [Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи \(інтегрований курс\)» для закладів загальної середньої освіти \(авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.\).](#)
- [Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи \(інтегрований курс\)» для закладів загальної середньої освіти \(авт. Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.\).](#)

Модуль 2. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

- охоплює формування [наскрізних умінь](#) в усіх ключових компетентностях
- передбачає реалізацію [вимог до обов'язкових результатів навчання](#) у відповідній (відповідних) освітній (освітніх) галузі (галузях)
- ураховує [наступність](#) між циклами навчання на рівнях початкової та базової середньої освіти
- орієнтується на [компетентнісний потенціал](#) відповідної галузі / галузей, що визначає здатність кожної освітньої галузі формувати всі [ключові компетентності](#) через розвиток умінь і ставлень та базові знання

Модельна навчальна програма містить такі обов'язкові структурні компоненти:

- Вступна частина

визначаються основні положення щодо ролі та значення навчального предмета ([інтегрованого курсу](#)) в системі загальної середньої освіти (його мету, завдання, принципи, на яких ґрунтується програма, пріоритети викладання предмета, структуру предмета, напрями реалізації цієї програми та особливості організації освітнього процесу з цього навчального предмета/курсу).

- Основна частина

зазначається орієнтовна послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів за роками навчання, пропонований зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види [навчальної діяльності](#) учнів.

- Прикінцева частина (за потреби)

можуть бути запропоновані орієнтовні форми проведення оцінювання результатів навчання, використання засобів навчання, додаткові компоненти тощо.

- [Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи \(інтегрований курс\)» для закладів загальної середньої освіти \(авт. Хитра З. М., Романенко О. А.\).](#)
- [Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи \(інтегрований курс\)» для закладів загальної середньої освіти \(авт. Василенко С. В., Коваль Я. Ю., Колотій Л. П.\).](#)
- [Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи \(інтегрований курс\)» для закладів загальної середньої освіти \(авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П.\).](#)

Етика. 5-6 класи

- [Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти \(авт. Ашортія Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л., Мелещенко Т., Щупак І.\).](#)
- [Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти \(автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.\).](#)

Програми курсів морального спрямування. 5-6 класи

- [Модельна навчальна програма «Духовність і мораль в житті людини і суспільства» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти \(автори Жуковський В. М., Сіданіч І. Л., Грищук Д. Г., Губеня І. І., Лахман Н. М.\).](#)

Вчимося жити разом. 5-6 класи

- [Модельна навчальна програма курсу морального спрямування «Вчимося жити разом. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти \(авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.\).](#)

Культура добросусідства. 5-6 класи

- [Модельна навчальна програма «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти \(авт.-укл. Араджионі М. А., Козорог О. Г., Лебідь Н. К., Потапова В. І., Унгурян І. К.\).](#)

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Заклад освіти під час формування переліку цих програм має враховувати низку чинників, а саме:

- особливості та потреби учнів певного закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання
- потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм
- наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо
- раціональне використання навчального часу

Зважаючи на модельні навчальні програми, заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися у процесі упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальна програма – документ, що визначає послідовність досягнення результатів навчання учнів із навчального предмета (інтегрованого курсу), опис його змісту та видів навчальної діяльності учнів із зазначенням орієнтовної кількості годин, необхідних на їх провадження, та затверджується педагогічною радою закладу освіти.

Порівняльна характеристика:

Навчальна програма		Модельна навчальна програма
Визначає послідовність досягнення результатів навчання учнів	<i>Результати навчання</i>	Визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів
Описує	<i>Зміст предмета/ інтегрованого курсу</i>	Визначає
Описує	<i>Види навчальної діяльності</i>	Визначає
Зазначається (орієтовна)	<i>Кількість годин</i>	Не зазначається
Педагогічною радою закладу освіти	<i>Затвердження</i>	Згідно з порядком надання грифів

Посилання на ресурс:

Навчально-методична скарбничка
<https://cutt.ly/IXZ0VoP>

Модуль 2. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

Вчитель, створюючи навчальну програму, конкретизує обрану модельну навчальну програму, моделює зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, добирає і використовує сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання та розвитку учнів.

Створено **конструктор** навчальних програм, що дає змогу:

- редагувати очікувані результати, зміст та види навчальної діяльності в межах теми
- вести автоматизований облік очікуваних результатів навчання
- забезпечувати обмін електронними освітніми ресурсами

У Держстандарті для кожної освітньої галузі окреслена мета навчання з певного предмета. Далі йдуть **групи результатів навчання**: загальні, конкретні результати навчання і орієнтири для оцінювання.

Основа будь-якої програми – формування **наскрізних умінь**. В українському законодавстві це:

- критичне та системне мислення
- здатність співпрацювати з іншими людьми
- ухвалювати рішення
- оцінювати ризики
- **уміння конструктивно керувати емоціями**
- ініціативність
- читання з розумінням
- уміння висловлювати власну думку усно й письмово
- здатність логічно обґрунтувати позицію
- творчість
- здатність розв'язувати проблеми

Посилання на ресурс:
<http://constructor.nus.org.ua/>

Посилання на ресурс:
<https://cutt.ly/DVUIFhI>

Наскрізні вміння стосуються кожної з визначених **Законом України «Про освіту»** (Стаття 12) компетентностей. Водночас, **кожна освітня галузь робить внесок у розвиток кожної компетентності.**

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Компетентісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі спрямований на розвиток у здобувачів освіти ключових, предметних компетентностей і наскрізних умінь, сприятливих для здоров'я, безпеки, добробуту, успішної соціалізації та самореалізації особистості.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є:

розвиток особистості учня, який здатний до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту

У центрі уваги розробників програм також мають бути **ціннісні орієнтири:**

- унікальність і талановитість кожної дитини, жодної дискримінації
- формування цілісного світогляду
- становлення вільної особистості
- гармонійний фізичний і психоемоційний розвиток
- добробут і безпека
- утвердження людської гідності та доброчесності
- визнання своєї ідентичності
- активне громадянство

Вимоги до обов'язкових результатів навчання:

- турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори, що становлять загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту
- визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту
- усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризику для здоров'я і суспільства

Компетентісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 15.

Для реалізації означеної мети визначено такі завдання:

<ul style="list-style-type: none">• ознайомлення учнів з основними принципами та закономірностями життєдіяльності людини в природному та соціальному середовищах, спрямованими на розвиток добробуту, безпеки і зміцнення здоров'я
<ul style="list-style-type: none">• формування вмінь прогнозування наслідків своїх дій для здоров'я, безпеки і добробуту
<ul style="list-style-type: none">• розвиток вмінь відстоювання власних інтересів та інтересів інших осіб, протидіючи проявам тиску, неповаги і приниження
<ul style="list-style-type: none">• формування прихильності до безпечних і корисних практик поведінки, які зменшують ризики для життя і здоров'я або запобігають їм
<ul style="list-style-type: none">• розвиток навичок учнів, спрямованих на заохочення вести здоровий спосіб життя
<ul style="list-style-type: none">• навчання наданню необхідної допомоги собі та/або іншим особам для вирішення конфліктної ситуації
<ul style="list-style-type: none">• формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я, відстежувати власний поступ
<ul style="list-style-type: none">• навчання діяти ефективно та самостійно для досягнення успіху та задоволення власних потреб і потреб інших осіб
<ul style="list-style-type: none">• формування у школярів підприємливості та етичної поведінки для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі зазначені в додатку 16.

Модуль 2. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

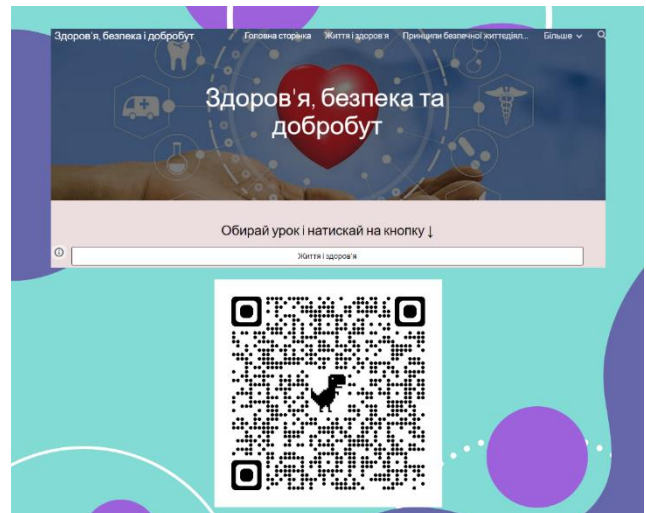
- виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб

Для організації освітнього процесу вчитель опрацьовує Державний стандарт, обирає модельну навчальну програму, створює навчальну програму, обирає підручник та відповідно до годинного навантаження, розробляє календарно-тематичне планування.

Підручник створюється за модельною навчальною програмою. Адже вона, хоч і не враховує кількість годин та створена для «узагальненого» закладу освіти, проте орієнтована на використання різними закладами освіти. На рівні ж школи можна створювати додаткові навчальні матеріали, які відповідатимуть потребам освітньої програми закладу. Тут уже прорахована конкретна кількість годин, враховано можливості школи. Програма створена шкільною спільнотою для власного користування.

При створенні навчальної програми, а особливо, календарно-тематичного планування є важливим зміст, який пропонують автори підручників. Проте вчитель може не задовольнитися одним підручником, використовувати одразу кілька чи доповнювати їх авторськими матеріалами. Особливо це стосується класів, де діти мають різний рівень підготовки, у тому числі інклюзивних.

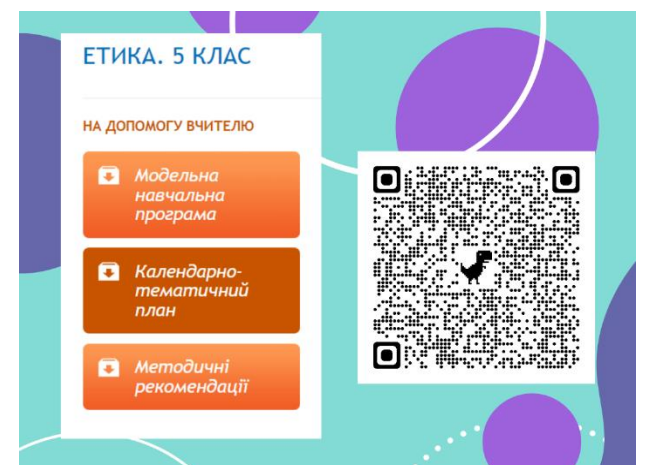
На допомогу вчителю авторські колективи модельних навчальних програм та підручників розробили освітні ресурси, матеріал яких можна творчо використовувати за власних потреб в організації освітнього процесу. Колективи авторів на своїх сайтах пропонують тлумачення модельної програми, календарно-тематичне планування, методичні рекомендації щодо можливостей використання наданого ресурсу в освітній діяльності закладу.

Посилання на ресурс:
<https://cutt.ly/IVUcFn7>

Посилання на ресурс:
<https://cutt.ly/8VUvxLT>

Посилання на ресурс:
<https://cutt.ly/HVUnQAe>

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Усі програми та навчально-методичні матеріали:

- відповідають цілям «Державного стандарту базової середньої освіти» і «Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

- створені відповідно до типової освітньої програми, типового освітнього плану і переліку модельних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти;

- спрямовані на досягнення учнями 5-6 класів обов'язкових і конкретних результатів навчання, визначених «Державним стандартом базової загальної освіти» за відповідною освітньою галуззю;

- забезпечують наступність з інтегрованим курсом для початкової школи «Я досліджую світ» в частині реалізації завдань відповідної освітньої галузі (Соціальна і здоров'язбережувальна).

Автори у програмах та навчально-методичному забезпеченні пропонують нові прогресивні концептуальні підходи, нові погляди на роль дитини і педагога в освітньому процесі, форми організації дитячої життєдіяльності, зокрема:

- дитиноцентризм (відповідність віковим особливостям, потреби та інтереси учнів, особистісно орієнтоване навчання);

- комунікативно орієнтоване навчання;

- діяльнісний підхід;

- принцип системності та наступності;

- людинознавче спрямування.

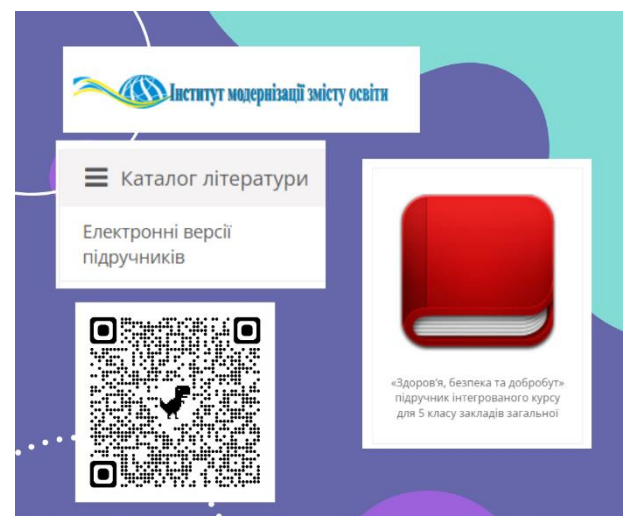
Пріоритетними методами навчання за курсами соціальної і здоров'язбережувальної галузі визначені дослідницькі, творчі, проблемно-пошукові методи. Особливу увагу в створенні освітнього середовища приділено організації групової роботи учнів.

Посилання на ресурс:
<http://svitdovkola.org/start>

Посилання на ресурс:
<http://autta.org.ua/>

Посилання на ресурс:
<https://imzo.gov.ua/tag/perelik-navchalnoji-literatury/>

Модуль 2. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

Згідно із [Професійним стандартом за професіями](#) «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженим наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20, у вчителя мають бути сформовані уміння:

- моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів;
- добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання та розвитку учнів.

Серед загальних компетентностей вчителя у цьому Стандарті є:

громадянська компетентність, тобто здатність діяти на засадах поваги до прав і свобод людини та усвідомлювати важливість [сталого розвитку](#) громадянського суспільства;

соціальна компетентність, яка передбачає вміння працювати в команді;

культурна компетентність, пов'язана з повагою до української національної культури та [мультिकультурності](#) в суспільстві і здатністю до творчого самовираження;

лідерська компетентність – здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності;

підприємницька компетентність, яка забезпечує можливість генерувати нові ідеї щодо виявлення та розв'язання проблем ініціативності та підприємливості.

Однією з основних компетентностей вчителя, яка сформульована в [стандарті](#), є «**здатність до навчання впродовж життя**».

Саме такі інтегровані здатності, що складаються із знань, досвіду, цінностей і ставлення, мають реалізувати на практиці вчителі середньої освіти та формувати і розвивати їх у здобувачів освіти.

Посилання на ресурс:

http://autta.org.ua/ua/resources/Komplekt_ZBD/

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ	
Здоров'язбережувальна компетентність	
Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу	
Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	
Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя	
Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності	
Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу	

Посилання на ресурс:

<https://cutt.ly/DVUWa7L>

Посилання на ресурс:

<https://cutt.ly/WVURH5I>

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Використані джерела:

- Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: формування соціальної і здоров'язбережувальної компетентностей у 5–6 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» : – Київ. : Видавництво «Алатон», 2022. – 232 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/JVU8N8w>

- Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою КМ України 30.09.2020 р. № 898). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/QVUTdCk>

- Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://surl.li/ixnq>

- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (ухвалення рішенням колегії МОН 27/10/2016). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/JVURwcp>

- Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу в першому (адаптаційному) циклі/ 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції Нова українська школа. (Міністерство освіти і науки України № 4.5/2303-21 від 06.08.2021). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://surl.li/ckerk>

- Модельні навчальні програми (рекомендовано Міністерством освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/KVUTv0H>

- Навчальна програма: спільне і відмінне з модельною навчальною програмою. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/mVUTmOU>

Модуль 2. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

- Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібик Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/rVU2T6y>

- Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А. Л. Черній; відп. за вип. В. М. Салтишева. Рівне : РОІППО, 2022. 168 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/rVUSDAY>

- Освітня програма закладу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/2VUTxqK>

- Портал превентивної освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://autta.org.ua/>

- Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженим наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/DVUWa7L>

- Типова освітня програма. (Наказ МОН від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/YVUTjsa>

- Ціннісні орієнтири сучасної української школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/PVU8wr9>

